

นิยม ประโกสันตัง : ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดของ
ผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ในหน่วยบริการปฐมภูมิ อำเภอปทุมรัตต์ จังหวัดร้อยเอ็ด
ประเทศไทย (FACTORS ASSOCIATED WITH GLYCEMIC CONTROL
IN TYPE 2 DIABETES PATIENTS AT PRIMARY CARE UNIT,
PATHUMRAT DISTRICT, ROI-ET PROVINCE, THAILAND.) อ.ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์หลัก: ผศ.ดร. ประเทือง หงสรานากร, 74 หน้า

การศึกษาแบบภาคตัดขวางนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์
กับการควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ที่ได้รับการส่งตัวไป
เพื่อรับการรักษาค่าต่อเนื่องในหน่วยบริการปฐมภูมิ จำนวน 13 แห่ง ในเขตอำเภอปทุมรัตต์
จังหวัดร้อยเอ็ด ประเทศไทยในปี พ.ศ. 2554 หลังจากที่ได้รับทราบผลการพิจารณาจริยธรรม
จึงได้เริ่มเก็บข้อมูลในเดือนเมษายน ปี พ.ศ. 2554 จากประชากรผู้ป่วยด้วยโรคเบาหวานชนิดที่ 2
จำนวน 1,071 ราย ได้ทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจำนวน 307 ราย โดยวิธีการสุ่มอย่างเป็นระบบ
ณ หน่วยบริการปฐมภูมิแต่ละแห่ง เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์
ต่อการควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 แบบสอบถามประกอบด้วย
ลักษณะทางประชากร ความรู้เกี่ยวกับโรคเบาหวาน พฤติกรรมการดูแลสุขภาพ และปัจจัยทางจิต
สังคม รวมทั้งข้อมูลเรื่องระดับน้ำตาลในเลือดจากรายงานทางการแพทย์ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้
สถิติเชิงพรรณนา(ค่าความถี่ ร้อยละ ค่ามัธยฐาน ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน) และใช้สถิติ
ไค สแควร์ สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และสหสัมพันธ์อันดับของสเปียร์แมนเพื่อทดสอบ
ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ศึกษา โดยใช้ SPSS version 16 ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่าง
เป็นเพศหญิงจำนวน 238 ราย และเพศชายจำนวน 69 ราย โดยมีอายุเฉลี่ย 58.72 ± 6.49 ปี
ระยะเวลาของการป่วยเป็นโรคเบาหวานอยู่ที่ 6.24 ± 4.10 ปี ประมาณร้อยละ 42.7 ของกลุ่ม
ตัวอย่างมีภาวะโรคอ้วน (BMI เฉลี่ย 25.36 ± 3.44) ระดับ HbA1C เฉลี่ย $8.26 \pm 1.96\%$ และสัดส่วน
ของกลุ่มตัวอย่างที่ควบคุมระดับน้ำตาลได้ดี (HbA1C < 7%) คือร้อยละ 26.1 ในขณะที่ร้อยละ 73.9
ของกลุ่มตัวอย่างมีค่าของการควบคุมระดับน้ำตาล ≥ 7 ซึ่งแสดงถึงการควบคุมที่ไม่ดี ปัจจัยที่มี
ความสัมพันธ์ต่อการควบคุมระดับน้ำตาลในเลือด ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ระยะเวลาของ
การป่วยเป็นโรคเบาหวาน (ความสัมพันธ์ทางบวก, $r = 0.185, p < 0.001$) พฤติกรรมการบริโภค
อาหาร(ความสัมพันธ์ทางลบ, $r = -0.220, p < 0.001$) และการปฏิบัติตัวตามคำแนะนำเรื่องการใช้ยา
ของผู้ป่วย (ความสัมพันธ์เชิงลบ, $r = -0.469, p < 0.001$)

การศึกษานี้ชี้ให้เห็นถึงผลลัพธ์การดูแลรักษาผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ที่รับ
การรักษาในหน่วยบริการปฐมภูมียังไม่บรรลุเป้าหมายของการดูแลรักษาโรคเบาหวาน
จึงนับเป็นความท้าทายยิ่ง ในการพัฒนาระบบการดูแลผู้ป่วยเบาหวานในชุมชนให้มีคุณภาพ

สาขาวิชา สาธารณสุขศาสตร์

ลายมือชื่อนิสิต

ปีการศึกษา 2553

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

##5279135853 : MAJOR PUBLIC HEALTH

KEYWORDS : DIABETES MELLITUS / GLYCEMIC CONTROL / FACTORS ASSOCIATED / PRIMARY CARE UNIT

NIYOM PRAGOSUNTUNG : FACTORS ASSOCIATED WITH GLYCEMIC CONTROL IN TYPE 2 DIABETES PATIENTS AT PRIMARY CARE UNIT, PATHUMRAT DISTRICT, ROI-ET PROVINCE, THAILAND. ADVISOR: ASST.PROF. PRATHURNG HONGSRANAGON, Ph.D.,74 pp.

This study was a cross-sectional research design to determine the factors associated with glycemic control in type 2 diabetes mellitus patients who were referred to 13 Primary Care Units at Pathumrat District, Roi-Et Province, Thailand (2011). After obtaining the ethics review protocol, data collection was conducted in April, 2011. Out of 1,071 populations with type 2 diabetes, 307 patients were chosen by systematic sampling procedure carried out at each Primary Care Unit. A questionnaire was used to interview the subjects regarding factors associated with glycemic control in type 2 diabetes mellitus patients. The questionnaire consisted of demographic characteristics, knowledge of diabetes, healthcare behaviors, and psychosocial factors, including data collection on glycemic level from medical record. Descriptive statistics was used (frequency, percentage, mean, median, standard deviation) and Chi-square test, Pearson Correlation, and Spearman Rank Test were used to analyze the association between the study variables. SPSS version 16 was employed.

The result showed that there were 238 women and 69 men with the mean age of 58.72 ± 6.49 years old, duration of diabetes was mean 6.24 ± 4.10 years. Approximately 42.7% of the subjects were obese (mean BMI of 25.36 ± 3.44). The mean glycosylated hemoglobin (HbA1C) level was $8.26 \pm 1.96\%$ and the proportion of patients who had good control (HbA1C $< 7\%$) was 26.1% while 73.9% of the subjects had value ≥ 7 identified as poor control. Factors statistically significant with glycemic control were duration of diabetes (positive direction, $r = 0.185$, $p < 0.001$), dietary habit (negative direction, $r = -0.220$, $p < 0.001$) and drug compliance (negatively direction, $r = -0.469$, $p < 0.001$).

This study has indicated that the unsuccessful diabetes care among patients with type 2 diabetes treated in Primary Care Unit according to the goals of diabetes care. This becomes a great challenge to develop diabetes care system in the community with quality.

Field of Study Public Health

Academic Year 2010

Student's Signature

Advisor's Signature

